

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super Lucae evangelium catena - Cod. Aug. pap. 12

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], 1442

Cap. II

[urn:nbn:de:bsz:31-84729](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84729)

confortabat. In firma enim est humana
 natura. legimus Caro in firma confortanda
 et ita spū. Spūs em̄ p̄mptus ē aultū cō
 fortatē carne. Adlecta dei spū roborada
 est ut sapiam carnis elidat. Unde recepit
 fugiens tumultū orbū p̄p̄tē frequenda
 Sequit̄ em̄ **Exerat** in desertis. Vbi pu
 rior aer est. celum apertius et familiarior
 deus ut quā non dūm baptisim et p̄dicatōis
 tempus adueniat vacaret oībus et cū an
 gelis gūfaretur appellaret dūm et illū aude
 ret dicentem **Exeratissim** **Tho**. Vel erat
 in desertis ut extra multos malicia mūti
 retur et ut nemine vereretur arguere. Si
 em̄ fuisset in mūdo forte fuisset amica
 et cū facere hanc deprauiatā. Simil erat
 ut esset fidedignus qui p̄dicatus erat et
 occultabat aut in desertis donec placuit
 deo ipm̄ iustitico p̄p̄tē demerere. Unde p̄
 vsq̄ ad diem ostensionis sue adijt **Amb**
 pulchre aut tempus quo p̄cunt in vtero
 p̄pheta describitur ne marie p̄ntia tace
 atur sed tempus p̄let et fande eo q̄ p̄
 na dūm m̄ris m̄tus roboratur qui in fan
 te impedimenta nesciunt Sequit̄

Capitulum sēdm

Actū ē aut̄ in die
 bus illis **Beda** Napa
 tūz dei filius sicut
 de vngine natus vngi
 nitatis sibi ostendit
 decus esse gratissimū

sic pacatissimo seculi tempe p̄ce
 atur quā pacem quere dōnat et
 pacis p̄catorēs in iustre dignat. Nullū
 aut̄ potuit manus eē pacis iudicū q̄
 vna tūc orbem desep̄tē concludi. Cuius
 moderator Augustus tanta p̄y annis
 tūc tempus dūmē natiuitatē pace re
 gnauit ut bellis toto orbe sapitē p̄p̄tē
 p̄p̄tē ad hanc videt̄ implese. Unde
 dicit̄ factū ē aut̄ in diebus illis. Ho
 ut edictū acesare augusto ut desep̄tē
 vniuersis orbis. **Greus** Tūc scid̄ nati
 tur spūs cū p̄māpēs iudeorū desep̄tē
 rant et ad Romanos p̄ncipes transtatū
 erat Impū quibus iudei tributa p̄lue
 bant Et sic implet̄ p̄ph̄ā p̄dicans non

deficere ducem de iuda nec p̄ncipem de
 semitibus eius donec veniat qui mitte
 dus est Nam ubi cessare p̄h̄m̄ amūdym
 p̄y p̄agente exijt ab eo edictū. eodē or
 bem q̄stribi ad tributa p̄luenda quod cui
 dam **Ormo** Cesar q̄miserat. que iudee
 et p̄re p̄sidentem statuit. Unde sequit̄
 hoc desep̄tē p̄ma facta ē a p̄sidente p̄re
Ormo. **Beda** Significat aut̄ hanc
 desep̄tē vel p̄mam esse cap̄tē totidō
 bem concluderunt quia plerūq̄ iā p̄tes
 tūp̄ p̄re legit̄ fuisse desep̄tē. Vel
 p̄mo tūc cepisse q̄m̄ volūmē in p̄ram missū
 est **Ambrosius** Pulchre aut̄ p̄sidentis no
 men addidit ut seriem t̄p̄is designaret
 Nam si consules a tribunū tabulis emp̄tōis
 q̄nto magis redemptōi om̄i debuit tempus
 astiti. **Beda** Supra aut̄ dispensatōne
 p̄fesso censurē ita desep̄tē est ut sua
 quisque p̄ram re iubetur p̄dm̄ quod sc̄p̄
 Abant om̄e ut p̄ficerent̄ singuli in
 suam ciuitatem. Quod ideo factū est
 ut dñs alibi conceptus alibi natus in
 diantis herodis furorem facilius eu
 deret. Unde sequit̄. Ascendit aut̄ et
 ioseph galilaei de ciuitate nazareth in
 deam. **Crisp** dno aut̄ dirigentes Au
 gustus hoc dictū censuit ut vngemita
 famuletur. Nam hoc eodē m̄m̄ attra
 hebat imp̄m̄ quā p̄p̄tē p̄dixerant
 saluet̄ in bethleem iudee. Unde dicit̄.
 Ciuitatem dauid que vocat̄ bethleem
Greus p̄ aut̄ addidit Ciuitate dauid
 ut p̄missione facta dauid adeo quod ex
 fructu p̄ntis eius rex p̄p̄tē adueniet
 et completam t̄m̄tiet. Unde sequit̄. Co
 q̄ esset dedomo et familia dauid. Per
 hoc aut̄ q̄ erat ioseph decognatōe dauid
 ostentus fuit euangēlistā ipm̄ quāp̄ vngem
 de cognatōe dauid p̄m̄lgare tū
 lex d̄m̄na p̄p̄tē angales copulas
 excaide p̄p̄tē contrahi. Unde sequit̄
 Cūm m̄m̄ dispensata sibi uxore p̄p̄tē
 te **Cyrius** dicit̄ aut̄ eam fuisse de
 dispensatam in uens q̄ solis sponsalibus
 p̄cedenabus est conceptis sub p̄nta. Nos

em p male ex vna summe sed vngro
 concepit **Greg m omi** hystore aut nascitur
 dno mundus destruitur quia ille apparebat
 carne qui electos suos aperiret in caritate
Ambrosius Et dnm p fessio seculis ostendit
 spualis implicatur non tunc regi dicenda
 sed celi p fessio qta fidei census animoz abo
 lito em synagoge censu creatus nouus
 census etae parabat Demq ut stas censu
 non augusti ee sed xpi totius orbis pro
 fitei iubetur Quis aut potit p fessionem
 totius orbis exigere nisi qui totius orbis
 habet impu Non em augusti sed dnm e
 tra et plenitudo eius **Veda** Qui ead
 vocabulu augusti p fessime compleuit
 at pote suos et augere considerans et
 augere sufficiens **Theo** Conueniens etad
 erat ut p xpm cultus multoz decora de
 fiet et vnus deus colerit In omib
 rex orbi impasse destruitur **Origenes** di
 ligentius autem intuenti sacramentu pda
 videtur significari quia in totius orbis p
 fessione destrui oportuit xpm ut ad oib
 scriptis significaret omes et cu orbe relatus
 intensum quisme su prebet arbi **Veda**
 Sicut aut tue impetante augusto et
 presidente cyrus ibant singuli in sua
 ciuitatem ut p fentur celsim Sic mo
 impetant xps p doctores etad presides
 p fitei debemus censum iusticie **Ambrosius**
 Hec e vngro pma p fessio mentu dno
 cui omes p fentur non pcomis euoratoe
 sed natus dicentis Admtes gentes plaudite
 manibus Demq ut stant censu ee
 iusticie venit ad eu ioseph et maria
 hec e iustus et vngro ille qui vbiun ser
 uaret istaque parit **Veda** Ciuitas
 ma et pna est pna beata ad qua tres
 tenabus cotidie venibus ire debemq
 Cottidie aut sed etia suu caritatem doc
 torem deuota studiane qnsatione quad
 galylea sonat in ciuitatem iuda confes
 sione saluet et laudis ascendens censum
 sue deuorais regi eterno p soluit Que
 in exemplis beate vngro marie can

cepit nos vngro de spiritu Que alij quidem
 desponsata ab alio fecundatur du panto sibi
 pontifici corpuliter iugit sed inuisibilis sps
 vntate cumulat Indicans ipso nome q
 in stantia loquentis ingru nil valet nisi aug
 menti supm nuamnis ut audiatu accipit
Et factu e aut **Ambrosius** Breuiter
 quis lucas et quomo et quis tpe et quo lo
 co p dnm carnem xpus natus sit expli
 cauit dicens factu e aut cu essent ibi
 impleti sunt dies ut parit **Quis quida**
 quia nupta concepit sed vngro genuit
Greg myssenus Apparens em ut qd
 no p omia legibus humane nature sub
 iectur Nam quod ex muliere nascit hu
 manitatem redolet vngroitas vob q ortu
 deseruiuit ostendit quid transstendit hanc
 hinc ergo vntada portans ortus t manu
 latus partus sanus absq corruptela nati
 uitatis nec ex luptu maruens nec dolo
 bus editus Quia namqca q nature me
 mortem p culpam in seruit dampnata
 est ut cu dolalibus parit optebat pa
 rentem uite cu gaudis parit p fite **Et**
 aut tempe p incorruptam vngro ad
 vitam transmigrat mortaliu in quo dmi
 niu manuit tenebre et noctena t men
 stras exuberantia radij defice cogitur
Mors em peccati finem prauitatis atti
gerat sed decet tendit ad miquit p
vere lucis pntia que radij euangelice
totu orbem lustrauit **Veda** Et ead hie
 dignatus e incarnari quo mox natus cen
 su refectis astruatur atq ab nri libertatem
 ipse seruitio subdetur Bene etia non
 solu p fuditu regu stomatic sed etia
 ppter nome sacramtu dno in bethleem
 nascitur **Greg m omi** Bethleem quippe
 domus pams interpretatur ipe namq e
 qui ait Ego sum pams vngro qui de
 celo descendit locus ergo in quo dno
 nascitur domus pams antea vocabat
 quia futurus erat ut ibi ille p matiam
 carnis appareret qui electoz mentes in
 ma paritate reficeret **Veda** Sed et

usq; ad confirmacionem scilicet dñs in nazareth
 gaudet in bethleem nasci non desinit tñ q; b;
 audientia ubi flore suscepto donu seobi
 panis efficit cotidie etiã muto vgmali ho
 e maio credentiu p fidem conapit p bapm
 gignitur Sequit Et peperit filiu p magē
 nati. **Jeromius contra elyndiu.** Et hoc
 Iordius mētur appate p magē nati di
 ci non posse nisi eu qui heat et frates
 dicit vngentus ille vocatur qui pentib;
 et plus filius. Nos aut ita diffimimus
 vngentus et p magē natus. Na
 omis p magē natus est vngentus p mo
 gentu ei non est que alij sub pcat. Et
 ante que nullus. Alioq; si non e p magē
 natus nisi is que secunt et fecit tam
 diu sacerdotib; p magē nati non debent
 q; diu et alij non fuerit pccata nescio
 te partu postea non sequere vngentus
 sit et non p magē natus. **Beda** est et
 vngentus in subo deitatis p magē natus
 susceptioe humanitat. **Jeromius cont
 elyndiu.** Nulla aut ibi obstetrix nulla
 mulierculari p dultas intercepit. ipd
 panis involuit infantem ipd mater
 et obstetrix fuit. Unde sequit Et pime
 ai involuit. **Beda.** Alui totid mudi
 vario uestit ornatu panis vult; in vol
 utur ut nos sola pma recipe vale
 amus p que omia facta sunt manus pedes
 q; asringit ut mē manus ad opa bonid
 exerte pedes sint in viam pacis directi
Gregorius ad admirabilem ephartacom et
 pegnacom quid subit qui contmet ar
 bem ab imao captat pemicid et am i
 seips decrat. Numra si voluisset ve
 nire potat mouendo colum oruando t
 ram emittens filium. Non aut ipd
 sit pressit. Non em p dote sed salute
 uolebat ab ipis p mardis humanid can
 culare supbiam atq; no tantu homo fit
 sed etiã homo paup et paupem mrem
 elegit que caret timis quib; nati in
 finem reclinet. Sequit em Et reclu
 nauit eu in pspio. **Beda.** Duri pspie
 augusta gmetur tu i celu sedes est

ut nos p celestis gaudia dilaret qui panis
 est angeloz in pspio reclinat ut nos q;
 sta amalia carnis sue frimto reficiat. **Cy
 rillus.** Reperit etiã homine factu bestiate
 in aia et ideo in pspio loco pabuli ponit
 ut vitam bestialem mutantes ad gsnam
 homi pducam; stam ptingentes non femi
 sed panem celestem uite corpus. **Beda.** Qui
 aut addoptam pti sedet in diuisario lo
 co eget ut nobis in domo pti sui multas
 mansiones paret. Unde sequit Quia no
 erat ei locus in diuersorio nascit non in
 parentu domo sed in diuersorio et in via
 qua p carnacis misteriu via facta e
 qua nos ad priam vitate et via fruent
 adducet. **Gregorius missen.** Et ut ostendat
 qua p humanitatem quid assum pscat qua
 maleno nascebat non p dōm p tate sed
 p dōm naturā. **Ambrosius** ppter te ergo
 firmatis in se potencia ppter te inopia
 et spulencia. Noli hē cōmāte quiddē
 me sed q; redimeris agnate plus dno
 ibid. m mures eius deico q; redempty
 sim p opibus q; creaty. Non em pdesse
 nasti nisi redm profusset. Et pastores
 erant. **Ambrosius** Videte que ad modū
 diuina cura fidem asstruat angelus ma
 ram angelus ioseph angelo pastores edo
 cet de quibus dicit Et pastores erant i
 regione eadem angulantes et custodietes
 angulus noctis supra gregem suū. **Aris**
 Joseph aut quidem in pmpis apparuit
 angelus pastobus aut in pphie quasi
 rudiabus. Non aut angelus iuit ut timid
 non requisit p rbas et phisces. Erant
 em corrupti et p mudiā truciare. Sed
 hy erant sinceri anaq; q; pccam pccatū
 aut et moysi colentes. Est aut semta
 quendam ad pphiam pducentis i nacencia
Beda in omi. Nusquid aut in tota ve
 tis mstrumti serie repm; angelos qui
 tam sedulo apparit p rbus tu luce ap
 paruisse. Sed hoc p mlegū recte hui
 tempi e seruatiū q; dō oportū t mte
 nebris i lumen rectis corde. Unde seq;

Et claritas dei circumfulsit illos **Ambrosius**
Sicutero similitudo sed excelsat celo tre
no induer spacio atet sed celesti lumine vi
get **Gregorius**. Vm pauidi facti s in mi
raculo vnde sequit Et tunc tunc timore
magno Sed angelus cu pauor ingruerit
fugat ipm vnde sequit Et dixit illis an
gelus nolite time Non solo sedat tro
rem sed ead alacritatem in fmdit. Se
em Ete em euangelizo vobis gaudiu
magnum quod erat omi angelo Non solu
pplo iudcoru sed ead omnibus causa aut
gaudiu ostenditur nouus et ad mirabilis
ptus qui manifestat ex ipse nomibus
Nam sequit Quia natus e nobis ho
die saluator qui e xpus dñs Quoru p
mu i saluator Tactoms certu aut s
dñs maiestat. **Cyrillus** Sed id quod
i medio pamtur saluet xpus no natu
ram signat sed ypostasim coporta Inyo
em saluatore vnitate fore celebrat fa
tem non tunc figuralem sicut mirabilis
ohm exoleo qd ex ppheta gratia. neq ad
pfaom alius negocy iuxta illud ysai
Ecce dicit dñs xpus meo cyro Qui qua
uis eet ydolatra dicitur e xpus ut ce
lesti consina tota occuparet babiloniors
proumra fuit aut vnctus saluator spu
sto. hincantus in forma seru **Vir
gens** aut ut deus s spti credentes i cu
Gregorius hinc aut natiuitatis et tempus
ondit cum dicit hodie Et locu cu sild
In ciuitate dauid Et signa ad sibiugit
Et h voluit signu inuenciois in fante
pammis involuti et postu mpre sepio.
Ecce pastribus angeli pastoz papiu p
dicant tamq agnu i antro manifestati
et dicit. **Veda** Crebris aut in fante
saluatoris est et angeloz pcomis et
precomis et euangelizar nobis est
in cultata testimonis ut mris arcus
cordibz quid p nobis factu sit in figat
Et nondid q signu nati saluatoris dat
no tuis ex ceptu ostro sed pammis qua
lestentibz in voluta no torhamet auo

statoris sed in sepius inuencio **Asa
imo in ser. natiuit** Sed s tibi pamm for
tasse vilestunt angelos collaudantes ad
mirat. Si p sepe despicias erige pariter
oculos et noua in celo stellā pstantem
mudo natiuitatem dñicam ostendere Si rec
dis nuda corde purifica Si de his q hūi
tatis s disputas q alta s celestia venare
Gregorius in omi. Quis tunc aut q vigilanti
bus pastribus angelus apparer eos q
dei claritas circumfulsit hoc e q illi pccatis
iudere sublimia merent qui fidelibus gre
gibus sepe sollicitate stant. dñi q npi pro
sup gregem vigilat diuina sup eos lacry
mā chorustat **Veda i omi** Significat
em in sepe pastores isti gregum doctores
quosq ac rectores fidelium aiaz Nox eq
q vigilas custodiebant sup grege sui
pula temptationi indicat aquibz se sus
p subiectos super gregem vigilat cus
todire non desistunt Et bñ nato dño pas
tores sup gregem vigilat xpo em natus
est qui dicit Ego sum pastor bonus. Sed
et tempus i mmebat quo idem pastor
oues suas que disperse errabant ad uite
pastua reuocaret. **Origenes** Cetero
i ad secretiorem oportet ascendere in
tellectu dicam quosdam fuisse pastores
angelos qui res humanas regent et
cu horu vnusquisq sua custodia gserua
ret. Nempe angelo nato dño. et amicitias
se pastribus q verus eet pastor coor
tus angeli em ante aduentu saluatoris
paru patant qmisse plr utilitatis afferre
Nix em aliquis vnus ex singulis genibz
credebant mdeu Nūc aut ppli accedunt
ad fidem ihesu **Et subito facta e** **Ve
da** Ne pua vnus angeli videtur auc
tas pns quod vnus pccm noue natiuit
edocuit stati multitudo celestiu agnimit
affuit vnde dicit Et subito facta e
cu angelo multitudo militie celestis **Vn
chorus** adnemens angeloz. militie ce
lestis vocabulu accepit. qui et dicit illi
potenti mprelio qui ad debellandas ac

reas apparuit humiliter obsecrat. et ipse
 patescens eisdem contrarias. ne motales in temp-
 tate valeant. quod volumus scire armis
 celestibus approbat. Quia vero deus et
 homo nascitur in re hominibus pax et deo gla-
 riam. Unde sequitur laudantur et dicuntur
 gloria maiestatis deo. Vno angelo. Vno
 euangelizante nuncio. natu in carne deu-
 mox multitudo. milicie celestis et laude
 creatoris prumpit. ut et ipse deuotum
 impendant. et nos suo in struant exemplo
 quocumque aliquis fuerit. suae crudelitatis
 obum in sonuerit. uel ipse que pietatis et
 ad mentem redumpimus. deo stati laudes
 ore corde et opere reddamus **Crispino**
 Et olim quidem angeli puniendi mitte-
 bantur punita ad istitias. ad dauid. ad pado-
 mitas. ad gemitibus conuallem. Nunc etiam
 canit in terra. gratias agentes deo. eo
 quod suum de se sum ad homines eis reseruit
Gregorius **xxviii** **mois** Simul etiam
 laudant quia redemptori in re uoces sue
 conuolationis accomodant. Simul etiam
 quia dum nos opprimit recipi. sui gau-
 dent nunciis impleri **Beda** optant
 etiam pacem hominibus cum subdunt. Et in
 terra pax hominibus. Quia quos in firmos
 pax abiectosque depererant nascente in
 carne dno iam pacis uenerant. **Cyri-
 lus** hec aut pax per xpm facta est. Re-
 conciliavit ei nos per se deo pro culpa
 hostilem de medio auferens. Suos ipsos
 in unum homines pacificauit ac relicto
 et terenos in unum gregem composuit **Be-
 da**. Quibus aut hominibus pacem posuit
 exponit dicentes. Bone voluntatis
 eis saluet qui suscipiunt natu xpm. No-
 omne est pax impiis. sed pax multa dilige-
 tibus nome dei. **Origenes**. Sed diligens
 lector inquit. Quomodo saluator dicat
 Non ueni mitte pacem super terram et mi-
 angeli de eius natiuitate cantant. In
 terra pax hominibus. Sed hoc per pax dicitur
 et hominibus bone voluntatis soluit quo-
 nem. Pax enim quod non dat deus super
 terram non est pax bone voluntatis.

Augustinus **xviii** **de trim.** Pertinet enim
 in iusticia ad bonam uoluntatem **Crispino**. Ipsi
 ce aut mirandis processim angelos ad nos
 deduxit homines ad superna factis et celum
 tra. in terra deberet recipere. **Origenes** mis-
 tice aut uidebant angeli. Et opus quod eis
 creditum fuit implere non posse absque eo
 qui uere saluare parat et medicum suum
 in forem esse per hominem cura postebat. Unde
 sicut si ueniat aliquis qui habeat summam
 inuditiona notitia et illi qui prius sanare
 nequieuerant tenentes ad magis manus
 pitecedmes cessare uilneis non in uideant
 sed in laudes medici erumpant. et ei qui
 pbi et egrotantibus tante stie homines in se-
 rit multitudo angelorum per xpm ad uentum deum
 laudant **Et factum est** **Beda** Quae
 uisa sunt et relata stuporem in gesserunt
 pastoribus et sic ouilia sua obmiserunt
 et profecti sunt nocte bethleem lucem in da-
 gantes saluatoris. Unde dicitur **Et factum
 est** ut distollerent ab eis angeli in celum pas-
 tores laqueabant aduicem transfugis us-
 que bethleem et uideamus hoc. Unde quod
 factum est **Beda** Vere quasi uigilantes
 non dixerunt. Uideamus puerum sed ubi
 quod factum est. Unde quod semper erat
 uideamus quod pro nobis caro factum est. Si
 quidem hoc ipsum ubi dno est. Sequitur
 enim. Quod fecit dno et ostendit nobis
 i. uideamus quomodo ubi ipsum. ipse se fecit
 et ostendit nobis carnem suam. **Ambrosius**
 Unde quoniam singulari scriptura singulari li-
 bret membra uerborum. Etiam ad caro dno
 uideatur. Unde uidetur quod est filius. Non
 mediocriter fidei tibi habet uideat exemplum
 non uilis pastoris persona. Simplicitas et
 queit non ambicio desiderat. Sequitur **Et
 uenerunt festinantes** Nemo enim cum de se
 dia xpm requirit **Origenes**. Quia uero
 festinantes uenerunt et non pedeteci in
 sequitur **Et in uenit**. que saluet fidem ihm
 in partu. **Et ioseph** saluet dispensatore
 ortus dno. **Et in finem** positum in prece-
 pro saluet ipsum saluatorem. **Beda** Est
 aut uisa ordinis ut honore digno celebra-

Vbi miracione. ad ipsam quando p vbi
gloriam mirandam p tmgatur. Unde scilicet
videntes aut cognoverunt de vbo quod dictu
erat illis de p puero hac **Gregorius** Adul-
tata saluet fide felicia relata contientes
nec otenti devitate sapere q pmtus
viderant et propebant angelo mirante.
non solum marie et ioseph pmebant sed
etiam rebus. et quod e amplius corp meribus
in figebant. Unde sequitur. Et omnes qui au-
dierunt unum p edehus que dicta cant
apastoribus ad ipsos. Quomodo em no erant
mirandi videre relicto in treme et tra
pate tonalium celestibus et in effabite illud
fantulid numine quidem celestia huu-
tate vero trestia conectentem ad invicem et
sui compagne fedus mirand pstante **Glo-
sa.** Nec solum mirant de in carnacionis
misterio. sed etiam de tanta pastoru attesta-
tione que fingere mandata nescient. sed
simplici facundia pdicarent. **Ambrosius**
Nec contempnenda putes q vba vilia
pphetas apastoribus etiam magis collu-
dit fidem. Unde sequitur. Maria autem conser-
vabat omnia vba hec conferens in corde
suo. Quisnam omnibus se vnguis cas-
titatem que non nimo ore pudica quod cor-
pore arguunt fidei conserbat in corde.
Veda in om. Vngualis em pudicie
intra custodiens secreta xpi que novat
nemini divulgare volebat sed conserbat
ea que facienda legebat cu hys q ia facta
cognovit. Non ore promens. sed clauso s-
uam in corde. **Gregorius** Quotquot etiam ei
revelerat angelus quot apastoribus audi-
erat cuncta conserbat in mente. et ad in-
vicem compagne unam omnibus in sa-
prie retinebat concordia quod vere deus
erat qui natus erat ex ea. **Athanasius**
Singuli autem in xpi natiuitate exultabant
no humantus sicut in pils nato pollucit
sicut homines congaude sed sicut in xpi pn-
cia et lucis diuine fulgore. Unde p
Et vult p pastores glorificantes et
laudantes deum omnibus q audierant.

Veda saluet ab angelis. et viderant.
saluet in bethleem Sicut dictu e ad illos
in hoc glificans q non aliud venientes
in venerant q dictu e ad illos. Sicut sicut
dictu e ad illos. Gloriam deo laudes q re-
ferunt. Et hoc em illis factu dictu e ab an-
gelis. Non quidem vbo impanibus. sed fo-
mam sue deuotionis offerentibus cu deo in
exaltis gloriam resonarent. **Veda** mys-
tice autem intellectualiu pastores gregum po-
tenti fideles exemplo horu pastoru trans-
ant cogitacione usq in bethleem. et miran-
tatione xpi dignis celebrent honoribus in
scam aut abiectione concupis carnalibus
toto mentis desiderio usq in bethleem su-
pna. r. domu panis vni ut q illi in p sepio
ludere vagrantem nos in p ris solio mere-
amur uidere regnantem. Non e aut tanta
beatitudo cu desidia ac torpore querenda
sed alacriter p xpi sequenda vestigia. Vi-
dentes aut cognovimus. Et nos q dicta p
de saluatore in plena dilectione festinamus
amplecti ut hoc in futuro p se cognos-
mus et comprehendere valeamus. **Veda sup
lucam** Quia etiam gregis pastores pre-
cedentiu p m uitam in qua panis uite
seruatur quasi partus bethleem contem-
plando subeunt. nihil q in hac aliud re-
puit. qua vngualis em pulchritudine
q maria vngualis doctoz pualu cetu
q ioseph et humilem xpi aduentu p se
sacce pagine in serua q in p sepio partu
xpi in fantem. **Origenes** Vel p sepio
illud israhel erat sedm illud ysai. Cog-
novit bos possessorem suu et asinus pre-
sepe dm suu. **Veda in om.** Non relucere
aut silentio pastores q agnouerant q
etiam pastores in hac ordmati p ut que
in scripturis didicerunt auditoribus audiant.
Veda sup lucam Magis autem pualu
gregum in rebus dormientibus contem-
plando celestia subeunt in fidelium exempla
querendo tractant in ad publicu pasto-
ris officij docendo reuertunt. **Veda in om.**

Unusquisque qui p[ro]natu[s] credit[ur] pastoris
 officiu[m] tenet. s[ed] bono[rum] actiu[m]. cogitaco[n]i
 q[ue] munda[m] aggregans multitudin[em]. hanc us
 to moderamine gubernare scripturis pastus
 emittit et contra demonu[m] insidias serua[n]s
 ostendit. Et postquam **Beda** in om[n]i G[en]esi
 ta natiuitate d[omi]ni subiungit euangeli[st]a
 atq[ue] ait. Et postquam confirmati s[un]t dies oc
 to. ut ar[chi]diceret puer. **Ambrosius** Quis
 puer nisi ille de quo dictu[m] est. Puer natus
 e[st] nobis et filius datus e[st] nobis factus e[st]
 sub lege ut eos qui sub lege erat[ur] licet fa
 teret. **Erythraeus** Dicit aut[em] ebrione[m] et
 eberma sequaces sufficit discipulo s[ed] sit sic
 m[ag]is eius. Circu[m]dit aut[em] s[ed] opus. tu go
 ar[chi]darius. fallunt aut[em] destruentes sua pi
 apia. Si em[er]it factu[m] ebrion[em] x[ristu]m de[us] ce
 licus descendente[m] octaua die fuisse cir
 c[um]cisum. tunc prebet[ur] circ[um]cisioni marianam
 argum[en]ti. Sed t[ame]n nudu[m] m[er]it[um] asserit h[er]ez
 non puer est causa ut circ[um]cidat. Sicut
 nec in fante[m] s[ed] sic circ[um]cisionis causa auc
 tores. Nos aut[em] ip[s]u[m] de[us] factu[m] celicus
 descendente[m] et melu[m]stro. uirgines mori
 debita[m] fetibus p[er]traxisse quo ad usq[ue] s[ed] p[er]
 ut uirgines humanitatis carnem p[er]te
 componet qua circ[um]cisus e[st] uenit non
 apparet octauo die. quatenus t[ame]n ad sp[iritu]a
 lem effectu[m] figure p[er]uenerit. Et ab ip[s]o
 q[ui] a suis discipulis dimulgent[ur] no[n] ultra fi
 gure s[ed] uitas. **Origen** Sicut em[er]it motu
 sum[us] t[ame]n illo moriente et q[ui] suscep[er]it re
 genti sic t[ame]n co[n]circ[um]cisus sum[us] in n[ost]ra
 ia indigens circ[um]cisione carni. **Erythraeus**
 Pluribus aut[em] octauis circ[um]cisus e[st] x[ristu]s
 Et p[ri]mo quidem ut ondat[ur] carnis uitate
 contra manicheu[m] et illos qui apparentar
 cum p[ro]dixisse. Deinde ut pateat q[ui]
 nequa[m]q[ue] deitati q[ui]s[que] corp[us] optiterit
 ut futur[us] appollinarius neq[ue] celus[us] detu
 lit illud ut asserit Valentinus. et ut q[ui]
 firmet circ[um]cisionem qua[m] olim in statu
 rat[ur] eius aduentu[m] seruiente[m] Qu[od] etia[m] ut
 nulla sit uideis excusatio Nam nisi cir
 c[um]cisus fuisset obice potant q[ui] non possent
 mar[ia]nissim[us] x[ristu]m itaq[ue] **Beda** in om[n]i

Ut etiam nobis obediendi uirtutem gmen
 daret exemplo Et ut eos qui sub lege po[n]ti
 legis onera portare nequuerant sua co[m]pass
 one uiuaret ut qui in similitudine carnis p[er]t
 aduent[ur] remediu[m] quo caro p[er]t[ur] q[ui] suauerat
 m[un]dari non respuit. Idem em[er]it salu[m] fere tu
 ratoris auouit[ur] circ[um]cisio in lege con[tra] origina
 li peccati carnis agebat. q[ui] n[ost]r[us] baptis[m]o
 agere reuelate q[ui]e t[em]p[or]e q[ui] suauit[ur] excepto q[ui]
 regni celestis ianuam non d[omi]n[us] intrare poterat
 t[ame]n in s[er]m[one] abrahe post mortem beata
 raque conplati sup[er]ne pacis ingressu[m] spe
 felici expectabant. **Athanasius** Nihil e[st]
 aliud ex p[ro]m[er]bat circ[um]cisio nisi generaco[n]is
 uetuste spoliatio. p[ro] hoc q[ui] circ[um]cidat[ur] p[er]
 corp[us] que corporalis natiuitatis causa ex
 istat. hoc aut[em] tunc temp[or]e agebat. T[ame]n
 signu[m] futuri p[er] x[ristu]m baptis[m]atis. Sicut p[er]
 qua[m] uenit signatum cessauit figura. Vbi
 namq[ue] tota uetustas namq[ue] tollit[ur] p[er] bap[ti]s
 mu[m] sup[er]flua e[st] q[ui] p[er]t[ur] sectio p[ro]figurat.
Cyrillus Octaua aut[em] die con[tra] factu[m] e
 rat carnalem celebra[m] circ[um]cisionem. Oct
 tauo aut[em] die x[ristu]s amotus resurrexit
 et in s[er]m[one] nobis sp[iritu]alem circ[um]cisione[m]
 dicens apl[ost]o[rum] Similes docete om[n]es g[en]tes
 baptizantes eos. **Beda** In eius aut[em] re
 surrectio[n]e p[ro]figurata e[st] utraq[ue] m[er]ita resurrex
 ito et carnis et sp[iritu]s. X[ristu]s em[er]it circ[um]cisus
 n[ost]r[us] docuit. et n[ost]r[us] p[er] ip[s]u[m] auia[m] lab[or]e
 purgandam. et in nolissima die amotus
 peste restaurand[us]. Et sicut d[omi]n[us] octaua
 die hoc e[st] p[er] septima[m] sabbati resurrex[it]
 Ita et ip[s]e p[er] sept[ua] huius seculi carnis et
 septima[m] sabbati animar[um] q[ui] n[ost]r[us] m[er]it[um] in
 alia uita geritur q[ui] octauo t[em]p[or]e resurgens
Cyrillus Sedm[od]o aut[em] legis p[re]ceptu[m] eodem
 die impositio[n]is nom[en] recepit. Unde sc[ri]p
 tura vocat[ur] e[st] nomen eius ih[esu]s. Quod m[er]it[um]
 saluator. Quid em[er]it fuit ad totius orbis
 salutem qua[m] sua circ[um]cisione p[ro]figurauit
 sicut q[ui] apl[ost]o[rum] dicit. Circ[um]cisio est circ[um]cis
 one non manu[m] facta in ex spoliatio[n]e corp[us]
 carnis sicut m[er]it[um] x[risti] **Beda**
 om[n]i Sed et hoc q[ui] eodem die circ[um]cis
 ionis nomen accepit ad mitaco[n]em p[ro]ste

obseruacōne fecit. Abrahā eū qui p̄mus
circūcisōnis sacramentū accepit in die sue
circūcisōnis. amplifacōe nōnis benedicti p̄
meruit. **Origenes.** Nomen autē ih̄s glō
sīm om̄i q̄ tuleri dignissimū nōmē quod est
super om̄e nōmē. non decuit p̄mū ab homi
nibus appellari. neq̄ ab eis afferri. T̄mūdū. Vn̄
signanter euangeliſta ſubdit. Quod voca
tū ē ab angelo. p̄ne quā in utero concipitur.
Beda. huius autē nōmē elē in ſua ſpūali
circūcisōne p̄cipue conſistere gaudent ut
ſicut a xpo xp̄iam ita etia a ſaluatore
ſaluati vocentur. quod illis adeo vocabu
lū non p̄lū p̄us q̄ in utero etia p̄ fidem
conaperent. ſed etiam ante tempa ſc̄
ſcūlaia exortū ē. Et poſtquā impleti
ſunt. **Cyrius.** Poſt circūcisōne r̄uſus
expectatur purgacōis tempus. Vnde
dicit. Et poſtquā impleti ſūt dies pur
gacōis eius ſc̄m legem moysi. **Be
da.** Si legis ip̄ius ūba diligētius in
ſp̄e p̄is q̄ ſeruo rep̄is q̄ ip̄a dei genit̄o
ſicut a concupione virili ſc̄ a legali ſc̄
iure in m̄m̄is. Non em̄ mulier om̄is pa
riens ſed ea q̄ ſuſcepto ſem̄e pepit deſig
natur in m̄da ritu q̄ legis docetur eſſe
m̄danda ad diſtinctiōem ſalutē illius que
virgo concepit et pepit. Sed ut nos
alegis v̄nculo ſoluerem̄ ſicut xp̄us ita
et beata maia legi ē ſp̄ante ſubiecta. **Cy
rius.** Vnde elegans euanta p̄tulit q̄
impleti ſūt dies purgacōis eius ſc̄m le
gem. Nam uicē non manebat n̄ritas
virginis ſare ut dies purgacōis eius ex
pectatur que tū ex ſp̄itu ſc̄o concipiſſet
tariūt contagio. Sequit̄ tulerit illū in
utero ut ſiſtent eū d̄no. **Athanaſius.** Sed
quōd apater n̄is aspectibus latuit d̄no aut
quōd locus exipit ab eis im̄pio ut tibi ex
ſp̄endo ſemotus ap̄re ſc̄ im̄p̄i afferat r̄ti
nam et introducat im̄p̄tū. Sed forte
cauſa m̄i huius ſcripta ſc̄. Sicut em̄ non
gr̄tia ſua h̄m̄a facta ē et circūcisō in
carne ſed ut nos p̄p̄iam faceret deos et
ſp̄ualiter circūcisōm̄. Sic p̄ter nos ſc̄
ſc̄ ſiſtitur d̄no ut diſtans deo p̄nta te

noſmetipſos. **Beda.** Poſt t̄c̄ſimū autē et
tertū circūcisōnis d̄m̄ d̄no ſp̄at̄ d̄no miſ
tice in ſm̄ans neminem niſi circūcisōm̄. Vi
c̄s. d̄m̄as dignū eē conſpectibus nemine
niſi mortalitatis. neq̄bus abſolutū ſup̄er
ciuitatis gaudia p̄ſite poſſe ſubire. Sequitur
Sicut ſcriptū ē in lege d̄m̄. **Origenes.** ubi
ſunt qui d̄m̄ legis negant ap̄p̄o ſuſſe et
euangeliis predicacōi im̄putandū ē q̄ ſc̄m
ſc̄m bonū deus ſub lege t̄m̄m̄ia fecit. q̄
ip̄e non d̄cedat in lege d̄m̄ moysi ſcriptū
ē quod ſequit̄ a d̄m̄a d̄m̄e maſtrulū ad ap̄os
volūam ſc̄m d̄no vocabitur. **Beda.** Vn̄
Adap̄iens volūam. et h̄m̄is et peccatis p̄
mogenitū ſignat quod v̄tūq̄ ſc̄m d̄no vo
cari d̄t̄. ideo ſacerdotis eſſe p̄ceptū ē. Ita
d̄m̄ taxat ut p̄ h̄m̄is p̄mogenitū p̄c̄ū acc
peret et om̄e animal t̄m̄dū r̄d̄m̄ faceret.
Greḡ. niſſenſis. hoc ē legis d̄c̄tū t̄ ſolo
m̄c̄nato deo ſingularit̄ et ab alijs diſtinctū
impleri videtur. Ip̄e namq̄ ſolus in eſſibili
conceptus. ac m̄com̄ph̄enſibiliter editus. Vir
ginalē ut̄m̄ ap̄iūt. non antea quibus re
ſeruat̄ ſeruat̄ et p̄ p̄c̄ū im̄abilem in vis
labilē ſignaculū caſtat̄. **Ambroſius.** Non
in virilis carnis uulue uirginalis ſeruat̄ re
ſeruat̄ ſed t̄ maculat̄ ſemen t̄ uolabili ut̄o
p̄p̄is ſc̄m inſidit. Qui ergo uulua ſuſcipit
aliquid ut naſcatur p̄p̄c̄a. hic ē qui ap̄iūt
n̄ris ſue uulua ut in maculata exeret. **Be
da.** Vn̄ ergo ait. Adap̄iens volūam. Conſue
te natiuitatis more loquit̄. Non q̄ d̄m̄
ſac̄i i ventris hoſpitū quod inq̄ ſc̄m ſc̄
ſc̄m egreſſus de uirgine credendus ſc̄.
Greḡ. niſſenſis. Solus autē hic p̄us maſ
culina ſp̄aliter eſſe conſp̄at̄. Vnde uicē
ſc̄m vocat̄ ē. Vnde et gabriel quaſi
h̄ d̄c̄tū ad ip̄m ſc̄m p̄m̄eiz monuit
dicebat. Vn̄ epte naſcetur ſc̄m vocabitur filius
dei. Et in ceteris quidem p̄mogenitū ſc̄m illos
vocat̄ euangeliſta ſollicit̄ ſtatuit tamq̄
oblat̄ d̄m̄i ſac̄it̄ huius nomen. At t̄
t̄ d̄m̄ p̄mogenitū creaturē quod naſcit̄ ſc̄m
p̄m̄iat̄ angelus q̄ ip̄e ſc̄m exiſtens. **Am
broſius.** Solus em̄ p̄ annū in natis de ſem
na ſc̄m d̄no r̄ſc̄is qui t̄one contagia to

rupte in macula ptus nauitate non sense
 rit et celesti maiestate deplere. Nam p huz
 sequam quos suis omis masculis cu multos se
 leratissimos fuisse non lateat. Sed ille suis p
 figurat que futuri msterij legis diuine pstrp
 ta signabant. eo q plus suis etie vnguis
 ad generandas ptas apuet gemitale pccatu
Covillus Q p fundatam stuo papie et
 stie dei offerit hostias qui p singulas hosti
 as honorant cu pre. figuris legis custodit
 vitas. qui legis est conditor. sicut delis. le
 gem custodit ut homo. Unde sequit. Et
 ut darent hostiam sedm q dicitur erat i lege
 dm turtur aut duos pullos columbar. **Ve**
da in omi. hostia aut hec paupq erat
 pcepit quippe dno m lege ut qui possit
 agni. p filio aut filia simul et turturam
 siue columbam offerrent. Qui vs no suffi
 ebant. ad offerendum agni duos iam tur
 tures uel duos columbe pullos offerrent
 Ergo dno cu diues esset paup fieri dig
 natus est ut nos sua pauprate diuicias
 suas donaret esse pncipes **Covillus** Vi
 dendu aut quid hec oblata m simulant. Ni
 miris loquacissima e turtur m ambus ac
 columba e. aial mansuetu. Talis factus e
 erga nos saluator mansuetudinem pffe
 colens et ut turtur orbem allegit. re
 plens ortum suu pps melodys d'cedebat
 ergo turtur atq columba ut ipse p figas
 nobis pandat passim m carne p vici mudi.
Veda in omi. Vel columba simplicitatem
 turtur m dicat castitatem qua et colu
 ba simplicitat et castitatis amator e tur
 tur. Ita ut p quigon casti pdidit. no ul
 tralua quere curat. Arguit ergo turtur
 et columba dno offerit m hostiam qz
 simplex et pudica fidelu qil facio e illi
 luptas sacrificiu graud. **Athanasius** Ideo
 vna bina usit offerri. quia homie confis
 tente ex aia et corpore. duplam pstat ano
 bis deus castitatem et mansuetudine no
 pua caris sed etia anime alioqn erit homo
 fitor et ypocrita gerens. m tegumentu
 acule malleae m nocentia apparente. **Ve**
da in omelia. Cum vs itaqz ams ppter
 glicitudinem gemendi. pntes scdp lucta

designet hoc tamen differunt q turtur
 pluuius columba aut gurgati uolare consue
 ut. et obest id yte secretas ordm lacmas
 ille publicos etie quentis m simulat. **Veda**
sup lucam Vel columba que gurgati. Vo
 lat. actiue vite significad demat. turtur q
 singularitate gaudet. speculariue uite culma
 demitrat. et qua que veraz condicoi accep
 ta e hostia. consule. lucas vtruz turtu
 res an puli columbar. q dno sint oblata no
 dicit. Ne vna alii viuendi ordme pfer
 ret. sed vtruz sequendu daret. // Et ecce
 homo erat **Ambrosius** Non sicut ab an
 gelis et p'gctis. apatoribus et apencib;
 sed etia ap'moibus et iustis generatio dmi
 luctat testimoniu. Unde dicit. Et ecce
 homo erat m n'ni cu nomen symcon et
 hamo ista iustus et timoratus. **Veda.** Qu
 difficile iustia sine timore custoditur. non
 illud dico timorem qui temporalia bona sibi
 subtrahi phorrescit que p'ca ditas foras
 mittit. Sed timorem dmi qui pmanet m
 scula quo iustus dei qnto audentius diligit
 tanto p'ccatus offende cauet. **Ambrosius**
 Et b'n iustus qui non sua sed p'li graad
 requirit. Unde sequit. Et expectas
 consplacm qst. **Greg mssens** Non uti
 q mundana felicitatem m consplaco; istl
 prudens symcon expectabat. sed vera
 translatom adu'tatis decorem p' p'p'com
 alegis umbra habuit namq p' oracula
 q' visuz eet xpm dmi p'us quid de p'cto
 p'nti transingrauet. Unde sequit. Et p'p'
 sus erat meo aquo saluet iustificabat
 Et responsim accepit adno no iustid
 se mortem m' p'us uidet xpm dmi **Amb**
 Cupiebant quidem ape corpece vmalis
 fragilitatis absplu sed expectat videre
 p'missim. Saebat em quibit aculi qui
 viderent. **Greg vii mar.** In quo etia
 distma q' desiderio ex plebe istitica st
 uia m'canacois eius m'p'ctiu uidere cu
 p'curant. **Veda.** Videre aut mortem
 copuri cam p'gt' aulad q' felix mar
 tem uidebit carnis a'luatq' xpm dmi

plus oculis cordis uidere patet quia
canem hendo in celo ubi templum dei lina
na frequentando hoc est scilicet in quibus deus
hinc exempla secundo Eadem autem spiritus
gracia qua olim uenturae cognouit et ne
uentem cognouit Unde sequitur Et ue
nit in spiritu in templum **Origenes.** Et tu si
uis tenere ipsum et amplecti manibus ut
labare mere ut ducam hunc spiritum Venas
quod ad templum dei Sequitur enim Et in duce
rent puerum ipsum pentes eius scilicet maria
mater et ioseph qui putabat per Ut fa
cerent secundum consuetudinem legis pro. et
ipse accepit eum in uenas suas. **Gregorius**
missens. Quod beatus ille sacer ad sacra
mentum perque ad uite terminum ma
turauit bene manus que uerbum uite pal
pauit et illic quod quas ad susceptos
pauit **Beda.** accepit autem iustus secundum
legem puerum iherosolim in uenas suas ut
significat iustitias operum que ex lege erant
per manus et brachia figuratorum huius quidem
sed saluari fidei euangelice gratia nuntandi
accepit semper in sanctum christum. ut in se
miser hoc seculo quasi semper iam de seculo
ad in sanam et in nocentiam optime quere
facione uditur **Et benedixit deum** **O**
rigenes. Si ad tactu sibilis uestimenta
mulier sanata est quid putandum est de
symone qui in suas uenas accepit et fan
tem et gaudebat videns puulum a se ges
tari qui uenit ad omnes repluendos
sciens neminem esse posse de clauis apertis
emittere cum spe future uite nisi is qui in
brachio continebat Unde dicitur. **Et**
benedixit deum et dixit. Nunc dimittis
seruum tuum domine. **Thom.** Et dicit domine
confitearis est quod ipse mortuus est et uite
dominus et sic puerus que suscepit deum confi
cet **Origenes.** quod d. Quia dum christum non
tenebam clausus eram et de uenulis ex
ire non poteram. **Vasilius.** Si autem uoces
istius iniquas omnes super hoc mundo et
beus flebili more in gemunt. Huius

mihi dicit dauid quia incolatus ancy pro
longatus est. **Ambrosius.** Vide ergo iustitiam
velud corpe carcere molis inclusum uelle
dissili ut maneat. **Et tu christus sed** qui
uult dimitti ueniat in templum. ueniat in
uulm. oportet christum dominum. accipiat in manibus
uerbum dei. contineat uelud quibusdam
fidei sue brachio tunc dimittet ut non u
deat mortem qui uiderit uitam **Gregorius**
Symeon autem benedixit deum inter cetera
quod promissa sibi facta. fortiter erant efficacie
uitam Nam consplacem istud oculis
per spiritum meruit et manibus portare **Et**
ideo dicit. Secundum uolum tuum. id est in finem
obtinuerim promissas at ubi uisibiliter
sensit quod desiderabant. nunc solus tui ser
uui nec gusti. moras attomem. nec hesi
tatione cogitationibus turbat **Et ideo**
subditur. In pace **Gregorius missens.** Quis est
autem qui de seculo Quia per christum
culpam hostilem deseruit nos quoque
per reconciliat facta est translatio seculi
in pace. **Origenes.** Quis est autem qui de
seculo isto uocatur in pace. nisi is qui
telligit quod deus erat in seculo mundi uer
aliens sibi nihil quod habet inimicum deo
sed amem pacem bonis in se operibus assequit
Gregorius fuerat autem sibi christum non
uoluit se mortem nisi uideret plus christum
dominum **Et ideo** hoc impletum ostendens subdit
Quia uideret oculi ancy salutare tuum
Gregorius missens. Beati oculi tui tam
amice quam corporis huius quidem uisibiliter deum
sustinentes Illi uero non solum que uis
sunt attendentes immo illudati fulgore
spiritus domini uerbum mane cognoscentes
Salutare namque quod tuis oculis precepit
ipse ihesus est quo nomine salus declaratur.
Covillus. fuerat autem christum misterium
quod patuit moltimis temporibus seculi
parat ante mundi originem. Unde scriptum
est. Quod post ante faciem omnium prophetarum. **Alia**
nasius. Saluet consecram tota mundo per
christum salutem Quia licet ergo suspicatio est
quod expectabat istud consplacem eo saluet

q' tunc futuri se complacem istahel ag
 nouit in spici ai et omnibus istis paratu
 e salute **Gregorius** Attende etia sagacitate
 digni ac venerandi semis anteq' dignus
 putaretur bea uisione p'stolabat' q' solamen
 istahel ut aut quod p'curat obtinuit ex
 clamat se uidisse salutem om' p'p'toz adde ei
 m' fantis messabile uibat illustrauit eu ut
 p'cessim t'p'is secutura mox sibi fierent no
 ta. **Thes.** Dignant aut dicit dnce facta
 ut saluet omnibus eius incarnatio ap
 parer. hoc aut saluare dicit se genad
 lumen et gloriam ist' unde sequit' l'ime
 ad reuelacoem genad. **Ananias** Genes
 on ante xpi aduentu m' ultimis tene
 bris erant constante cognosce diuina p
 uate **Cyrillus** Sed p'p'uduenens fo
 t' lux tenebrosus et curatias quos d'ni
 bolica manus p'cessit vocati p' ad aut
 adeo patre ad noticia filij qui e lux ve
 ri **Ananias** ist' aut licet tenuit
 lege illudat' et io non dicit q' h'ime
 illis p'tulerit sed subdit Et gloriam pleb
 tue istahel. Memorans **Gregorius** hystor' q'
 sicut olim moyses d'ni alloquendo glo'iam
 reuoluit faciem su et ipi diuina h'uitat
 lucem p'ingentes uetis abiacentes uela
 men. in eandem ymaginem transfomate
 de gloria in gloriam **Cyrillus** Nam et si
 quidam eoz m'obedientes sunt. tamen re
 liquie salue facte s' ut p' xpm p'uenent
 ad gloriam. hanc p'miciae sic d'ni apti.
 quoz fulgorez omnia sum orbem illucent
 fuit aut xpus singulariter ist' gl'ia. q'
 p'dm carnem ex eis processit q'us auct
 ut deus p' esset p' secula bndicta **Gregorius**
 Et io signanter dicit Plebis tue. quia
 non ab eis tantu e' adoratus. sed in super
 eo eis e' p'dm carnem natus. **Beda** Et
 in reuelaco genad istis gl'ie p'fertur
 quia cu plenitudo genad intulerit tuc
 om' ist' saluus fiet. Et erant p' eu
Gregorius Transfendentu reip' noticia q'
 aens in mentoria p'ent' taciens reuo
 uat in mente miraculo unde dicit

Et erant p' eu et m' mirantes sup
 hys que dicebant de illo **Origenes** Tam
 ab angelo qua a multitudine celestis exortu
 nec non ap'p'tibus et ip'o p'mcone **Beda**
 Patrem saluatoris appellat ioh' ep'f no q'
 uere iuxta formatos p' fuit ei. sed quoad
 fam' marie consuanda p' sit ab omnibus
 q'matus **Augustinus de bono quinquag'li** Quibus
 et eodem modo pater illius uilare dicit quo
 et m' male recte intelligit' sine q' mixtione
 carnis ip'o copulaco'e quing' multo uidelicet
 quicquid qu' p' ee aliunde adoptatus. Nam
 em p'p'etua no erat appellanda om' ioseph
 p' xpi. quia no eu q'ambendo genuerat
 In quidem p' cet' cet' ei que non ex sua
 quinge p'cedit aliunde adoptasset **Origen**
 Qui aut alius aliquid inquit p' dicit
 quo generacoem ordo adauit usq' ad ioseph
 deditur ne uideatur frustra ioseph nariari
 quia p' non fuerat saluacois ut g'ndacois
 ordo h'icet locu p' d'm appellat' e. **Gre
 gorius** laudibus aut diuinis exhibitis dicit
 se p'mcon ad bndictioem inducentu p'uenit
 unde sequit' Et bndixit illis p'mcon.
 Bndictioe igitur uariq' donat' aculeoz
 uero p'p'etua dirigit' em ad mrem. q'toz
 p' que bndictioe no p'uet' ioseph similitud
 patris p'ca uero que dicit' m'ari sc'ar
 sim a ioseph ueram cu p'dict' genitric'e
 unde sequit' Et dixit ad mariam m'rez
 eius Ecce positus e' hic in ruina et in
 resur'aco'e multoz m'ust' **Donatus**
 Videt' uerem in sm'e gram d'm in gene
 racoe diffusam et p'p'iam m'cedulis ne
 gatam esse non in uisus Ecce et p'me
 on p'p'etua in ruina et m' resurrectione
 p'm'ia. Venisse d'm istm xpm **Origenes**
 Qui simpliciter expanit p' dicit' in ru
 ina cu uenisse in fidelid' et m' resurrec
 tione credenda **Augustinus** Sicut em lux e'
 si oculos debiles turbet lux e' hoc mo
 saluator p'p'etua et si conuient' p'm'ia. Ne
 q' em e' eius off'ia destructio. sed eoz ve
 sanie. Quia obrem no p'at' ex salute b'no

Gregorius

honoris sed eam ex malis dissipatione
vitiis eius offendiant. Nam **for** sal qua
multa radiat propterea visus debiles p
cipue perturbat. **Greg^{us} in 1° libro** atten
de aut **distin** distinctionis exquisitam p
lacionem **par**o quippe saluas dicitur **ca**
omni p^{ro}lo et subleuatio plurim **diuini**
em p^{ro}latio est salus et deificatio singularis
Castus aut et subleuatio consistit in plu
rui intentione credentium et non credentium
Et aut iacentes seu increduli subleu
tur non est absurdum **Origen^{us}** Qui aut
curiosus interpretis est dicit nequaquam ead
eadem qui ante non stetit Da michi et
qui fuerit ille qui stetit maior ruinam
saluator aduenit **Greg^{us}** Sed p^{ro} hoc de
segnat ruinam ad infima quae non p^{ro}mi e
dus equaliter ante incarnationis misterium
et p^{ro} datam dispensationem et predicatorem
et maxime hi qui sunt ex istis quos
necesse erat et praesens hominis carere et
penas licere grauiore quam omnes alie gen
tes eo quod diuino p^{ro}phetia in eis et adora
tium et ex eis p^{ro}ductum nunc suscepere
Ad tunc p^{ro}culiter ab immitat ruinam Non
solum apparet salute sed etiam propter destructio
urbis et in habitacione captiuitatem **Re**
surrexerunt vero p^{ro}mittat credentibus et p^{ro}tm
quidem velud sub lege iacentibus et ab eis
seruante subleuandis p^{ro}tm vero velud
aspulatis cum xps et a concrescentibus
hys aut verbis intellige p^{ro} concordia intel
lectum ad dicta p^{ro}phetia **Omni** et eandem deu
et legis latorem et in p^{ro}phie et in nouo
testamento locuti fuisse lapidem namq^{ue} rui
ne et petram scandali futurum ne offendant
credentes in eu sermo p^{ro}phetia declarauit
Origen^{us} Est aut et alius quid i
telligendū aduersus eos qui contra con
ditionem latrant dicentes **Ecce** deus lo
gus et p^{ro}phetas videte qualis sit **Ego**
inquit occidam et ego unificabo **Et** p^{ro}ca
truentis iudeos et crudelis et conditor
mani festissimus est et ipse et ipse filius

Eadem siquidem deo hic scripta sunt quae
veniat in ruina et resurrectionis multorum.
Ambrosius ut saluet istos in quos p^{ro}mita
disternat et p^{ro} m^odo qualitate scilicet iudeo
vero et iustus aut simpliciter decernat aut
p^{ro}mi. **Origen^{us}** Videndum est aut ne forte
saluator non alijs atq^{ue} alijs in ruina ve
nit et in resurrectione. Quia enim p^{ro}tm stabam
p^{ro}mo magis uelitas fuit ut caderem et
p^{ro}tm morerer **Deniq^{ue}** et sancti p^{ro}phete qui
angustas aliquid contemplantur cadebant
in faciem suam ut p^{ro}tm p^{ro}mi p^{ro}mius pur
garentur. **Hoc** ipse et saluator tibi p^{ro}mi con
cedit p^{ro}tm eras cadat in te peccator ut
p^{ro}tm de hinc resurgat et dicat **Et** co^{mo} martu
sumus et quiescimus **Crisostomus** Resurrectio
quidem est quiescens noua. Cum enim lasti
uus castus efficitur auarus mitoris. atq^{ue} ma
suecit resurrectio celebrat **Origen^{us}** quide
p^{ro}tm resurgente vero iusticia sequitur **Et**
in signum cui contradicitur **Basilius** Signum
contradictionem accipiens p^{ro}tm a quo dicitur **A**
scriptura. fecit enim inquit moyses serpen
tem enca et posuit p^{ro} signum. **Greg^{us} in 1° libro**
et p^{ro}tm autem dederit glorie huius em
rei nobis xpicolis est hoc signum iudicium can
dionis non dicitur ab hys qui accipit ut
ridiculosum et horribile. Ab hys uero ad
modum uenerandum. **Vel** forsan ipse p^{ro}tm
natus signum tamq^{ue} supra naturam consistere
et signorum auctorem **Basilius** Est enim sig
num aliquid rei inuicibilis et occulte iudica
tium uelut quidem a simplicibus in tellon
vero ab hinc ab eis p^{ro}tm. **Origen^{us}** **Origen^{us}**
Origen^{us} **Origen^{us}** **Origen^{us}** **Origen^{us}** **Origen^{us}**
de xps narrat hystoria contradicitur non quod
contradicitur hi qui credunt in eu. Nos quip
pe p^{ro}tm amud uera est que scripta sunt **Sed**
quia apud incredulos omnia sunt que de eo scri
pta sunt signum sit contradicitur **Greg^{us} in 1° libro**
Origen^{us} **Origen^{us}** **Origen^{us}** **Origen^{us}** **Origen^{us}**
hoc siquidem de filio d^{omi}ni spectant
tamen ad eius gemitum d^{omi}ni singula sibi
assumit simul predicata et glificata. **Nec**
tamen p^{ro}tm illi demerit sed ead dolo
rosa. Nam sequitur **Et** tuam ipius aiam

ptransibit gladius **Origenes** Nulla do-
 cet historia beatam mariam ex hac uita gla-
 dii occasione migrasse. Pfectim ai no aia
 sed corpus. ferro solet interfici. Ni res-
 tat intelligi gladium illud de quo dicitur. Et
 gladius in labijs eius. hoc e dolorem dante
 passione aiam eius ptransisse que et p x^m
 ut pote dei filii. sponte sua mori mortem
 p ipam non dubitaret. et demerit ex sua
 tamen carne peccatid non sine doloris
 affectu potuit uidere. **Aug^o de capi-
 bus no et ve. test.** Vel p hoc significauit
 q eam maria per quid gestum est in car-
 nationis misteriu in morte dmi sapore
 quodam dubitauit. Videns filiu dei sic
 humilatum ut usq ad mortem descendere
 Et sicut gladius ptransiens iuxta hanc
 timorem facit non parit. Ita dubitatio
 mesaciam fecit non tunc occidit quia
 no pedit in aia sed ptransit q p ombm
Greg^o in ssena Sed nec ipam solum ei
 passione occupari significat. ad subdit. Ut
 reuelent ex multis cordibus cogitacoēs
 Et dicit ut euentid designat non ad
 casualiter pmit. hys em omnibus euen-
 tibz scuta e erga multos meentio. de
 teato. Quidam em deū fatebantur merite
 alij ne sit ab infamis et immuōibus de-
 sctabant. Vel h^o dicitur e quare tpe passio-
 nis putant explorari cordibus medita-
 tōnes et emendent p resurrectionē. Velox
 em illis p q ambiguitatem coracido super-
 uent. nisi forsan reuelacoem illudēz qd
 existimet ut solitū e scripture. **Bedā**
 Sed et usq ad consumacoem pntis eam
 aiam gladius durissime tribulacois p trā-
 sisse non cessat ad signo fidei ab impijs con-
 dia ai audito dei uōo multos ad xps re-
 surgē. Sed plures incredulitate uere ge-
 mebinda p tractat. Cui reuelacois multaz
 cordū cogitacoibus ubi optimū euangely
 sunt semen. ubi zuzama uiciorz ncl plz
 iusto spualere uel sola germinare q spite
Origenes Cogitacoēs eam male in hōmbz
 eant qui pterea reudate s^t ut occidēt

cas ille qui p nobis martius ē. Quā dū
 em abscondere exant impossibile erat cas
 peitius interfici. Unde et nos si peccauimz
 debemz dicē. Iniquitatem meā nō abscondi.
 Si em reuelauimz peccā nra non solum deo
 sed etia hys qui pnt moderi uulneibz nris
 debebimz peccā nra. Et erat anima pphetis-
 sa. **Ambros^o** pphetat. Symeon pphat
 caplata quigio. pphetat. uirgo debuit
 ead uidu pphetare ne qua pphessio de esset
 aut spous. Et deo dicit. Et erat anima p-
 pphessa filia phaniel de tribu asser. **Theo^o**
 In moratur euangelista circa amie desptoz
 et ptem et tribum enarrans testes quasi
 multos adducens qui ptem et tribū uide-
 runt. **Greg^o in ssena** Vel quia tūc tempus
 ai har alie quodam eodem uōe mēcipantur.
 Ut igitur adam manifesta districtio fieret
 ptem eius qmemorat et gnis qualitate de-
 scribit. **Ambrosius** Antea uero et sapendys
 uidiuitatis et moribus talis mōditur ut
 digne fuisse cedatū q redemptoie omi mī-
 ciaret. Unde sequit. h^o pphessat in
 diebus multis et uiperat ad uirō suo an-
 nis septem a uirginitate sua et hoc uidua
 usq ad annos octoginta quatuor. **Origen^o**
 Nec em spūs sctis fortuito habitauit. T
 ai. bonū em ē et pmiū p qua pē uirgi-
 nitatis grām possidete. Si aut hoc nō po-
 tuerit et euenit ei quod pdat. uirū
 uidua p seueret. Quod quidem nō solum
 post mortem uiri. sed etia ai ille uiuit
 debet hūc marmis. Ut etia si non eue-
 nit uoluntas apud et pphat ad nō co-
 uocetur et dicat. hoc uirū. hoc pmitto.
 Si mesē humanū aliquid quod nō op-
 to contigerit. nihil aliud faciā q mōta-
 minata et uidua p seuerem. Iuste ergo
 sctā mulier spm pphatandi meruit accipe
 p longa castitate longis ead ieiunijs
 ad hoc culmen asenderat. Unde sequit.
 Non disteabat de templo ieiunijs et
 obsecratioibus seruens nocte ac die.
Greg^o In quo liquet q ead pphat
 Teat ei congeries et aspice q somem

symeon dicitur Simul em erant i
templo Simul ead digni reputati s pph
tica gratia vnde sequitur Et hoc ipd hora
supremis confitebat dno **Et** noster
hoc e regitabatam videndo mundi salute
in isrl et confitebat de heresu qm ipe eet
redemptor id em q saluator vnde sequit
Et loquebat de illo omnibus qui exspectabat
redemptionem isrl. Veru quia amara pph
tisa modicu aliquid et non minus clary
de xpo differunt euangelium non seriatim
induxit que ab ea s dicta forsan aut ob
hoc aliquis pmednem puenisse fatetur
eo q is quidem forma legis gerebat nō
et ipm nome vocat obediām illa vero
grē quod mēptatio nois amifestat Inter
quos xpus medius erat qd arto quide
illu dnmst at lege moriente. hanc vō
fauet vltz vuentem p gratiam **Veda**
Iuxta intellectū ead mstrād Anna ead
significat que i pnti pōnē su morte nō
te q vnduata Nūc ead amor vnduatis
eius tempus ead designat quo mcorpe q
futura pēgnatur ad nō septies quidem dno
dem octoginta quatuor faciūt. Et pōte
quidem ad hūc seculi cursum qui diebus
septem voluit duodecim vero ad pōtā
doctrinē aptice pōtment. Nō q sūc omi
uer salis ead seu quilibz aut fidelis q
totum uite sue tempus aptice manapae
curat in futuris octoginta quatuor annis
dno seruire laudatur Tempus ead sep
tem annos quo tū vno suo inanserat co
gruit Nam ppter dnce pūlegiā maris
tatis quo carne vfacis dicitur i signū p
frōnis. simplex septem annos e. nūc co
pressus aridet ead ead mysteris q
anna et grā eius mter pōt et filia q
phaniel q facies dei dicit et dicitur affer
tūc e bā descendat. Et ut pferat
omā **Veda** Pretermissit hac loco lu
cas que amareo facis exposita nauat
dūm uidelicet p q hoc ne ab herode ne
candus in venereu megyptū apenabus
delatum. de finico q herode pō demū
galileam reuissim. nazareth ciuitate sua

in hitate cepisse Solent em euangeliste
singuli sic omitee quidam que uel ab alijs
hmemoranda in pō pūderit ut q tinnuata
sue naruacōis sere quasi nulla ptermissa
videtur Alue tame alius euangeliste co
siderata pōtūa quo loco transiā sunt di
ligens lator inueniat. vnde multis pre
terminis lucas dicit. Et ut pferat dicit
sdm legem dmi reuissit p galileam ciui
tatem suam nazareth **Theophili** Erat quide
corū ciuitas bethleem sicut pōtā nazareth
vō tam p hitacū **Aug. de consensu euu**
Fate aut hoc mouet quō dicit matthias
pōtēca tū pōtō eius isrl in galileam
quia motu aregilay in iudeā ire no
luerunt tū pōtēca magis isrl in galileam
vndant quia ciuitas cepit nazareth
galilee. sicut lucas hic non tacet. Sed in
telligendū ē vbi angelus in sompniis in
egypto dixit ad ioseph. Surge et accipe
puerū et matrem eius et vade mēra isrl
Sic intellectū esse pōtā a ioseph ut
putaret iussim se ee pgerē in iudeam
ipd em intelligi pōtūa potuit terra
isrl. Porro aut postea quā campit ille
regiū filū herodis archelaimi. noluit
obire se illi pūculo tū possit terra isrl sic
intelligi ut ead galilea illi deputaret q
et ipam pōtūa isrl mcolabat. **Greci** vel
aliter Enunciat hic lucas tempus an
desensum megyptum. Neq em an pūga
com cam ioseph deduxisset ante vō quā
i egyptū descendere nō receperant
pōtūa ut in nazareth pgerent vno
q libencius mptūa qū pōtēca illuc vltz p
gebant. Sim em ad mēgil aliud astensa
in bethleem euemisse nisi causa astenderat
descendunt in nazareth. **Theophili** Po
terat aut sdm corpus ex ipō uō i men
suram mature etatis pōtūa pōtūa uideat
hoc sdm fantasiā pōtūa paulatī crescit
vnde sequit. Puer aut crescebat et
confitebatur **Veda** Notanda ē disinc
tio vborū quā dno iesus xpus i eo
q puer erat. i hitum humane fragili
tatis induerat cretē et ofortai hebat

Actus. Cetim si sedm quosdam ca-
 ro induam nam militat e quomo capiebat
 augmtu merato em augmtu attribue ne
 phariu e **Orillus** Decent vō etatis
 marmento sapientie quuor augmtu
 tu dicit Et confortabat saluet spitu.
 Nam iuxta men sntā etatis corpce natā
 diuina sapiam spiam reuelabat **Theoph**
 Et em diu pūls etate erat amez sapiāz
 demonstraſſet. videtur p dīgū. sed per
 pfectum etatis seipm ostendebat. ut totū
 impleter orbem Non aut qī sapiens
 sapiam spitu confortā dicit Quod em ab
 micis pfectissimū e quomo pē demde
 pfectus fici. Unde sequit Plemis sapiā
 et grā dei erat ad illo **Beda** Sapia
 quidem quia in ipō. habitat omīo plem
 tido diuinitatis corpalliter Gra aut. qua
 homi i hū opō magna grā donata ē. ut
 equo homo fici cepisset pfecta eet et deo
 aūto aut magis meo q vbiū dei et deo
 erat nec confortare indigebat nec hebat
 augeri Adhuc aut cū puulus eet hebat
 grām dei. quō nullo omīa mirabilia fue
 runt. ita et pūcia mirabilis eet ut dei sa
 piā completer Sequit Et ibant pentecō
 aus p omē annos multū. in die solempni
 paste **Crisp** In hebreorū solempni
 tibus non solum tempus. sed etā locū ob
 seruare lex iusserat Et ideo nec dū pen
 tes eius optia ultimam celebrare pastha
 volebant **Augu de consen. c. viii** Quomō
 aut ibant pentecō eius p omē annos pūcie
 fte xpi in ulm. sed archelav timōe illuc
 Aniebant accēde hoc inuēti displicē non
 esse difficile nec si aliquis ewangelista
 expreſſet q diu regnaret archelauis
 fieri em poterat ut p diem festum inter
 tam ingentem turbam latentē ascendere
 mox recitari. Vbi tamē alijs diebz habi
 tare metuent. ut nec solempnitate pter
 missa essent irreligiosi. nec q timia man
 sione conspicui Cum us ead de regno
 archelau omē q fuit dicitur nō tacuerit
 Nōte quoq intellecta patet ut quod lucas
 dicit p omē annos ascendē solitos in ulm

tū accipimus factum. cū iam nō tūctur
 archelauis **Et ad factus est ihesus**
Orilla Quia dixerat ewangelista q pūcia
 creſcebat et confortabatur quō sermone vi
 ficat inducens ihesum quia ad pūcia vngie
 in ulm ascendente Unde dicit Et ad fac
 tus eet ihesus annos duodecā ascendētibz
 illis ulmā **Orilla** Non em iudiciū sa
 piē tranſendit etatis mensurā Sed quō
 tpe penes nos districtionis ratio pſia con
 ſiuit. xxi saluet anno xpi sapiā demo
 ſtratur **Ambros** vel aduodecimo amodm
 e simit dūpūctōis opordū hic em p
 dicande fide ewangelizantū nūō debebat
Beda possimq et hoc dicit quia sicut et
 septenariū sic et duodenariū mō qui multipli
 catis inter se inuicem septenarij pūbz constat
 uel temp uel tempū vniuersitas at pſia de
 signet atq iō quo amōd loca uel tempa
 doceat occupari recte aduodecimo mō
 voluit xpi simit opordū **Beda in omī**
 Q aut dñe p omē annos cū pentibus
 in pastha ulmā. venit hūilitatis est
 hūc iudiciū homō nam p est ad affe
 da deo sacrificia gaurē et cū oribus q
 alare fecit ergo dñe mē homō. homo
 natus. quod faciendū homibus p angelos
 impauit deus Unde dicit Sedm con
 ſuetudine dici festi. Sequam igit hūc
 qſu qſaacū iter eius si deitatis gloriam
 delatū maueri **Breuis** Celebrato ad
 festo alijs remedianēbz ihesus latentē
 remansit Unde sequit Confirmatis q di
 ebz cū redirent remansit puer ihesus
 multū et nō cognouit pentes eius. dicit
 aut Confirmatis q diebus Quia septe
 diebus durabat solempnitas Nō aut laten
 ter remanet ne pentes impedimto essent
 disputatōi pagende cū legis pūtis vel
 forſitan euitans hoc ne iudicatur pentes
 qtempne et si mandantibz nō pareret
 Clauculo ergo remanet ne aut retrā
 hatū aut sit inobediens **Dugence**

Non autem invenitur pentecostes vocatas quia
alter patris alter ob obsequium patris et matris
meruerunt vocabula. **Reda** Sed queret
aliquis quomodo dei filius tanta parentum cura
nutritus potuit obliuiscendo relinqui. Cui
respondendum quia filius iste mortuus fuit vel
temporibus factus ad ultima confluentes vel ad
pater redemptos scilicet in vita scilicet fame
incedent in fames quod vel pueri ad quilibet
pente indifferenter ire potuerunt quod deo
et maliam vel ioseph uasum pueri pueri
ihesum que facti non cernebat in altero
pente uel sum. Unde sequitur **Expositio**
aut illud esse in comitatu uenerunt iter
dici et requirebant eum inter cognatos
et notos. **Origenes** Erant autem quando
adiabant ei iudei elapsus est de medio
eorum et non apparuit sic et sic pueri re
mansisse pueri ihesum et pentecostes eius u
remansisset ignorasse. Sequitur enim **Et non**
inuenientes regressi sunt multum requirentes
eum. **Glossa** Una quidem die uel sum pater
uel sum. **Reda** querit inter cognatos et non
inuenientes. Tertia die regressi sunt et
non inuenit. Unde sequitur **Et facta est**
post triduum inuenit illu in templo. **Origenes**
Non statim ut querit inuenit.
Non enim inter cognatos et carnis propter
quos inuenit ihesus. Nam enim humana
cognatio dei filii continet. Non inuenit
inter notos quia maior est mortali noticia
in multo comitatu non potest inueniri nec
ubi inuenit sed in templo. Et tu ergo
querit illum in templo dei quere in ecclesia
ubi christi sermone atque sapientia. i. filius dei
uultus. **Ambrosius** post triduum cepit in tem
plo ut esset iudicatus quia post triduum tunc
fuit illius passionis in sede celesti et
honore diuino fidei nostre se ostenderet
resurgens qui mortuus credebat. **Glossa**
Vel quia questus aduentus christi apertus
est ante legem non est in uentus questus
appetit et uisus sub lege non est inuenit
questus agnatus sub gratia in uentus.
Origenes Quia uero puulus erat in

uentus in medio preceptorum significans eos
unde sequitur. **Reda** tamen in medio doctorum
audientem illos et interrogantem. et hoc pro
tatis officio ut nos doceret. quid pueri qua
uis sapientes et eruditi sunt. quem et
ut audiant potius iugiter quod doce deperant
et se uana ostentatione non iacent. Interroga
bat autem non ut aliquid diceret. sed ut interro
gatus erudiret. Et uno quippe doctrine
fonte manat et interrogare et responde sa
pienter. Unde sequitur. **Reda** tamen autem
qui cum audiebant super prudentiam et respon
sis eius. **Reda** ad audendum enim quod homo
erat homines magis humiliter audiebat
ad comprehendendum quod deus erat. eius loquentibus
sublimiter respondebat. **Gregorius** Quere
enim rationabiliter audit prudentiam iudicium
prudentiam quod sapientiam faciebat. Unde se
et uidentes admirati sunt. **Christus super iohannem**
Nullum quippe miraculum egit dominus in pu
cia hoc tamen uero predicat lucas per quod
mirabilis uidebatur. **Reda** Diuina si
quidem lingua sapientiam predicabat sed in fir
mitatem etiam pretendebat humanam. Unde
iudei inter alia que audierunt in firma que
uident dubia admiracione turbant. Nos
autem nequiter inuenit scientes secundum prophetiam
quod sic puulus natus est nobis quod permanet
deus fortis. **Gregorius** Quere uero non gen
trix maternis affecta uisibus quasi in la
mentis inquisitam dolensam audit et
omnia sicut mater et fiducialiter et humiliter
et affectuose exprimit. Unde sequitur. **Et**
dixit mater eius ad illum. fili quid fecisti nobis
sic. **Reda** Ego et pater tuus dolentes quereba
mus te. **Origenes** Non uerit ergo facta
hinc non esse filium ioseph. sed tamen pa
trem nouit illius sponsa propter suspicionem
iudeorum estimantem ipsam uulgo fore concep
tum. Dicit autem forte simpliciter quod eum
honorauit spiritus patris nomine eo quod pueri
ihesum conuincit. Artificialis uero eo quod ge
nealogiam ioseph ex dauid adiungit ne su
perflua censere. Cur autem dolentes quere
bant eum querebant. An et eo quod pater

puer non erravit. Absit. Numquam enim fieri
 potest ut peritum funderent in fante q
 diuini ee cognouant. Sed quis tu si q
 scripturas legis quere in eis sensu ad do
 lore non q scripturas errasse arbitris
 sed ueritatem qua mensuris hinc quere in
 uentre. Ita illi querebant iherosim ne for
 te ueliquis eos reusis ee ad celos cu illi
 placuisset itez descendere. Sed portet ergo
 cu qui querit iherosim non negligere et
 dissolue transire. sicut multi quere et
 non inuenit. sed cu labore et dolore. **Bl**
 Vel metuebant ne quad herodes i m fan
 cia eius patuisse querebat tur ia tpuica
 potu inuenta oportuitate alij inuenissent
Gregus Sed ipe dno respondet ad adu
 et corrigens quodam dicit eus de eo
 qui putabat pater. Vm prem manifestat
 docens no p m fma gradi. sed malac ex
 tolli vnde sequit. Et ut ad illos. Quid
 e quod me querebat. **beda** Et quid po
 tuis debeat. Et cu e ceteris filius me
 tis oculos attollere cogit. Vnde sequit
 Nestricatus quia m hys q p r m ei p
 oportet me ee. **Ambros** Dicit p m xpo
 generatios vna paterna alia materna
 Paterna diuina matera uo p m m
 laborem vsum q descendit. **Origen** hoc
 igitur dicit ostendens se mensura humana
 transende et m mone q facta vngro
 effe sit msta negoty cu pepit carnem
 ipe vero naturaliter et vere deus erat
 et filius p r m exelsi. hinc aut valenti
 m sequaces audientes q templu erat dei
 p uideat dicit q creator et legis deus et te
 pli no ipe p r e xpi. **cyphum** Attendat
 et elyon q post annos xij et non post
 tresm m annis xpus regit stupenda
 m finombus grade. Quid obrem no est
 dicere q postqua uenit ad eu p r m m bay
 tismo factu fuit xpus. sed ab ipa puicia
 et templu agnouit et p r m. **Gregus** her
 e demeratio pma sapie et ueritatis pul ibi
 que namq p m legu eius uocant. dyabo
 licu putama ee demeratio q p deraoie n
 quis cu pla uelit acceptare neq hys

que tenema oppugnancia. sed magis co
 pna p p r m dicitis quia p r m p r m
 hanc et m obediens et moribus factus
 et uis non modicu uenerandq et plaado
 ad loquendu facundus dulcis et p r m
 et multu p r m strenuitate cogitue tamqu
 qui repletus sapia fuerat. et sicut malus.
 sic q r m hinc atq locutio q r m sup hanc
 timus et uero q r m ad sibi p r m
 Sup hoc aut omia m r m ascendit super
 vitem eus. nec humana manus excepta
 materna hinc aut possimo ueritate can
 sequi. Dn em maram m r m dno p r m
 ipa m r m q r m om r m v m r m
 p r m aptissime suggerit. m r m q r m
 m r m m r m p r m m r m qui adhuc
 uagat. m hys que corpi conferue et q ho
 defat p r m p r m affectu cogitator. Et
 Et ipi non intellexeru. Quid quod laqba
 ad illos. **beda** Quia saluet de sua duit
 laquebat ad eos. **Origen** vel nestricat
 v m r m dicens m hys q p r m mei p r m
 m r m an aliquid alius et quod magis
 defat. p r m m r m p r m si bonus fuit
 p r m p r m da est. Si quis aut m r m
 p r m dei p r m est. h e m medio su iherosim
 Et descendit cu eis. **Gregus** Tota t
 ter mediam xpi uitam q e m r m ostensi
 onem etatis et tempus baptis m r m ve
 lud t m r m aliaus famos et publica mi
 tuculi et doctie euangelista sub vno u
 bo colligit dicens Et descendit cu eis
 et uenit nazareth. **Origen** Quid iherosim
 descendit cu discipulis suis nec semp uer
 sator m monte quia non ualebant qui
 uariis morbis laborabant t monte as
 cende id uero et m r m descendit ad illos
 qui d r m erant. Sequit. Et erat
 subditus illis. **Gregus** Quando em r m
 p r m leges m r m ipe. Sed dno ope
 complabat sicut illud. Bonus pastor
 aiam sua dat p r m suis. Ipe namq
 paulo p r m m r m salutem exquirens aia
 ex p r m p r m. Aliq uero p r m m r m
 p r m exemplar et postea p r m.

obtemperare scilicet. sicut hic. hęc tria pre
cepta opere manent. Diligere deū. honorare
parentes. deū vero et ipsi offerre penitus
Cum em reprehenditur apertibus minoris
tunc tota reputat. q̄ que sunt dei. Demq̄
ipsi quoz penitus obedientiam prestat **Veda**
Quid em m̄gr̄ obitus nisi officium pietatis
implet. Quid inter nos aliud p̄ q̄ agi
anobis uellet ageret **Origenes** **Origenes**
ergo et nos filij penitus m̄r̄ ee subiec
ti. Quia si patres non sunt subiacent̄ hys
qui patrem h̄nt etatem. Istud filius dei
subiat ioseph et marie. ego non subiacu
ero qui michi constituta ē p̄r. puto q̄
telligebat ioseph. quia maior se erat ih̄s
et trepidus moderabat̄ impiū. Videat
ergo unusquisq̄ q̄ sepe qui subiectus est
maior sit quod si intellexit eleuabitur
supbia qui ē sublimior dignitate sc̄es
sibi meliore ee subiecto. **Et missus**
Amplius qm̄ in pueribus ad huc ē imp
fecto discretio. eget q̄ p̄ p̄uocatos ad statu
pueh̄ p̄storem. Ideo q̄ tū p̄gessit die
decimū annū patet penitus ut ostendat
quid q̄ p̄morum p̄ficiat̄ anteq̄ ad fine
p̄ueniat obedientiam tamq̄ p̄ducente ad ho
m̄ uoluntate amplexat. **Basilius in libro**
religioni Ab ip̄o aut̄ p̄mēna etate pen
tibus obediens quolibet laborem corpore
hūiliter et reuerent̄ sustinet. Cum em
homines essent honesti et iusti. egem̄ f̄
et n̄ior̄ penuria patientes teste p̄sepi
ptus venerandi m̄stro manifestū est
q̄ sudores corpore annuo frequentabant̄
n̄cā sibi inde gentes q̄ h̄nt aut obediens
illis ut scriptura testatur etiā in sustinendo
labore subiectiōm plenariam̄ uidebat.
Ambrosius Et miraris si patri defert qui
subditur m̄r̄. Non cont̄p̄ in firmitatis. sed
pietatis est ista subiectio. Attollat licet ta
puit hereticus ut alienis auxilijs afferat
eum qui mittit̄ indigere. nunq̄ et h̄nt
egebat auxilijs ut mat̄no fueret impio.
Deferebat. male deferebat simulato p̄r̄
et miraris si deo defert in firmitatis
Veda. Virgo aut̄ sile que intellexit

sile que non dū intelligē potuit om̄ia suo
pariter corde q̄ n̄m̄anda et diligendū
sc̄utanda recondēbat. Unde sequit̄. Et
m̄r̄ eius q̄nabat om̄ia uerba hęc q̄ferens
corde suo **Gregorius** Considera prudētis
simū mulierē marī. q̄ sapie m̄r̄ez. q̄
stolus sit p̄r̄. Non em̄ ei ut p̄r̄. neq̄
ut uir. sed ut deo uacabat illius et il
lius uoces et opera uoces diuinas et
opera reputabat. Ad arco ml̄ op̄ditis a
actis abeo m̄cassim̄ illi patebat. Sed sicut
ip̄m̄ uerbum p̄r̄ m̄r̄ez. ita m̄r̄ eius
modos et dicta capiebat et corde suo q̄
dāno fouebat. Et hoc quidem id p̄r̄
p̄ntā h̄templabat. hoc aut̄ expectabat
in futurū clarus reuelandū et hoc quide
tamq̄ regula et lege p̄ totā uitam ute
batur. Unde sequit̄. Et ih̄sus p̄ficiat̄
etate et sapia et gr̄a apud deū et ho
m̄es **Theophilus** Sed inquit. Quomō
p̄r̄ equalis p̄r̄ esse in substantia. qui
quasi imp̄fectus ex te dicit̄. Non aut̄
m̄co q̄ est uerbum dicit̄ merentū suscipere
sed m̄co q̄ factus ē homo. Si em̄ uere
p̄fecit postquā factus ē caro qui ante
imp̄fectus ex te dicit̄. Quid ergo gr̄as agi
m̄o ei uelud in carnate p̄ nobis. Qualit̄
aut̄ si ip̄e ē uera sapia in sapia potest
augeri. Vel qualit̄ qui totis largitur gr̄m̄
ip̄e in gratia p̄mouet. Amplius si nemo
standalizatur in **Infima quedam dedit** cū
audit quod ubi se ip̄m̄ hūiliauit in **Infima**
quedam dedit ubi se n̄cens. Sed potius mi
ratur m̄am̄ eius quāno nō ē sup̄hancā
standalizari audiendo q̄ p̄fecit. Nam sic
p̄ nobis hūiliatus ē sic q̄ nobis p̄fecit
ut nos in eo p̄ficiamus qui lapsi fuim̄
p̄ peccatū. Nam quicq̄ spectat ad nos ip̄e
p̄ nobis op̄us suscepit ut cūcta reformet
et melius **Origenes** Et attende q̄ nō dicit̄
p̄fecit uerbum q̄ ih̄esum. ne simplex uerbum
p̄fici intelligas sed uerbum caro factū **Theo**
Et sicut uerbum carne passum fatem̄
q̄n̄s sola caro fuit passa. quia caro u
bi erat que patiebat̄. Ita p̄fici dicit̄
ex eo q̄ hūilitas q̄ faciebat̄ in ip̄o **Gregorius**

intransiens Dicit autem secundum humanitatem
 proficere non quod ipsa suscipiat augmentum
 que ab inicio fuit perfecta sed ex eo quod paula-
 tim inani festabatur **Theophyl.** Naturalis et
 lex respicit hominem sensu maiore uti quod
 eius corpus parat. Sic itaque ubi factus ho-
 profectum cum sit otus et sapia p'ris. Verid
 quia dandū erat aliquid mē nature moribz
 ne aliquid extranea audentibus reputet
 tamē homo paulatim existente corpe ma-
 nifestabat se ipm et cotidie sapientior ab
 audentibus et uidentibus tēsebat **Greg.**
 p'ficebat ergo s'dm etatem quidem corpe
 h virilem statu promotō Sapia autē p
 eos qui ab eo diuina docebant. Grana vero
 qua tū gaudio p'mouem credentes sine
 obtine que ab ipō promissa s't. Et hoc
 quidem apud dān d'co q' assumpta carne
 p'itermī opus p'egit d'put homines v'co
 p' quōsone corpe acultu ydoloz ad sume tri-
 nitatis noticiā **Theophyl.** dicit autē apud
 dān et homines q' p'ns decet placē deo
 et postea hōmbus **Et mystica** differenter
 eam p'ficeat ubi in hōibz qui ipm suscipi-
 unt. Sedm em mensura illud appet aut
 infans aut adultz aut p'fectz. Sequit

Capitulum 11.
 Nno autē qnto decio
Gregorius in omē
 Redemptoris p'ncipis
 quo tempore ubi p'di-
 catio accepit memo-
 rato romano rei pub-
 lice p'ncipe iudee re-
 gibus designatur cū

dicit dno autē qnto decio qm p'ny tobery
 cesaris. Qui em p'dicare illud veniebt
 qui ex iudea quosdam et multos ex ge-
 tilibus redempturo erat p' regem gen-
 tū et p'ncipes iudeoz p'dicatiois eius
 t'pā designant. Quia autē gentilitas
 colligenda erat in romana re publica
 vniū p'fuisse describit cū d' Imperij
 tobery cesaris **Gregorius** 11. Tortuo em
 augustō monarcha a quo roman p'ncipes
 nomen augusti adepti s't toberius post

illū ad una monarchie succedens quā de
 cimo annū suscepti p'ncipatus agebat **Orig.**
 Et p'phico quidem sermone solus iudeis p-
 dicato solū iudeoz regnū describit. Vnde
 inquit ysaiē in diebus orye ioathan et
 aram regum iuda. Et in eivō q' erat p'di-
 candum in mūso mudo dominū describit
 tobery cesaris qui totus orbis d'ns vide-
 batur. Vm si solū hō qui sunt de gentibz
 essent saluandi satis erat solus tobery
 face mentionē. Sed quia optebat et iudeos
 reddē ob hoc etiā iudeoz regna describit
 seu tetrarchie cū **Subdit** p'ncipante pontio
 pilato iudeam tetrarcham hūc galilee herō
 de philippo autē frē eius tetrarcha ytuze
 et trachonitidis regionis et lysania aby-
 line tetrarcha. **Greg. in omē** Quia cū
 iudea erat p'cipua p'fidie dispergenda
 iudee regno p' p'tem et p'tem p'm p'nci-
 apabantur s'dm illud omē regnū in se
 ipm diuisim deplabatur. **Beda.** pylatus
 quidem duodecimo anno tobery cesaris
 iudeam missus p'curatorē gentis suscepit
 atq' ibi p' decem annos annos usq' ad
 ipm p'ne finem tobery p'durauit. he-
 rodes autē et philippus et lysanias
 filij p' herodis illius sub quo d'ns natus
 est. Inter quos et ipm herodem archie-
 laus frater eius decem annis regnauit
 Quia a iudeis apud augustum. Anna-
 tus apud mennā corlio p'yt. Regnū autē
 iudee q' m' mudo fiet. Idem augustus
 p' tetrarchas diuidere curauit **Greg. omē**
 Et quia iohēs illū p'dicauit qui simul
 rex et sacerdos existeret lucas ewange-
 lista p'dicatiois eius tempa nō solū p' re-
 gnū sed etiā p' sacerdotiū designauit.
 Vnde subdit. Sub p'ncipibz sacerdotū
 anna et Caypha **Beda** Ambo quide
 incipiente p'dicatioe iohannis x annas
 et cayphas p'ncipes fuere sacerdotū. Sed
 annas illū annū Cayphas uō cū q' d'ns
 crucem ascendit. Admstrabat tribus q-
 lys in medio pontificatu p'finitis. Vm
 hū maxime qui ad d'm passione p'ti